

SHAKE!

Erätauko-keskustelu
Käsikirjoitus, 45 tai 75 minuuttia

Mitä tapahtuu työpaikalla?

Min	klo	Osio
5		Aloitus
3		Alustus
5		Pariporina
25		Avataan yhteinen keskustelu
5		Mihin syvennyttään
25		Jatketaan keskustelua
2		Oivallusten kirjoittaminen
3		Oivallusten kertominen
2		Kiitos ja lopetus

Yhteensä 75 min

Vaihtoehtoisesti 45 min, **jätä pois**

Oikealla aina sanoitusehdotus ja vinkkejä:

Perusfontti - sano esimerkiksi näin.

Voit myös sanoittaa asiat sinulle sopivalla tavalla.

Kursivoitu fontti - vetäjälle apua keskusteluun

ERÄTAUKO

Aloitus

“Tänään pidämme Erätauko-keskustelun Yksittäistapaus-lyhytelokuvan pohjalta.

Minä toimin keskustelun vetäjänä.

Pyritään tänään kertomaan omista ajatuksista ja puhumaan omasta kokemuksesta luottamuksellisesti.

Meidän ei tarvitse olla samaa mieltä.
Pyritään ymmärtämään asiaa ja toisiamme paremmin.

Keskustelussa ei tarvitse tehdä päätöksiä tai ratkaista asioita. Voimme jutella rauhassa.

Keskustelussa käytetään Rakentavan keskustelun pelisääntöjä, käydään ne nyt lyhyesti läpi...”

5 min

Rakentavan keskustelun pelisäännöt

Erätauko ja Yksittäistapaus

1. **Kuuntele** toisia, älä keskeytä tai käynnistä sivukeskusteluja.
2. **Osallistu yhteiseen keskusteluun** ja käytä kunnioittavaa kieltä.
3. **Kerro** omasta kokemuksestasi ja omista ajatuksistasi.
4. **Kysy**, jos et ihan ymmärrä.
5. **Ole läsnä** ja **kunnioita** toisia sekä luottamuksen ilmapiiriä.
6. **Pohdi rauhassa ja kokoa**. Anna tilaa keskeneräisyydelle. Mitä yhteisestä keskustelusta opittiin? Mitä oivallettiin?

“Nämä pelisäännöt näkyvät tässä nettisivulla (ja myös tässä lattialla/seinällä koko keskustelun ajan).

Sitoudummeko yhdessä näihin pelisääntöihin?

Hyvä juttu, jatketaan.”

- *Kännykät jätetään keskustelun ajaksi pois.*
- *Voit kysyä, että onko ok, että rajaat puheenvuorojen kestoja tarvittaessa. Usein tähän suostutaan helposti. Erityisesti aikuiset pitävät tästä.*
- *Kerro, pidetäänkö tauko ja milloin.*
- *Kerro, että toiveena on mahdollisimman monen osallistujan kuuleminen.*

Mitä tapahtuu työpaikalla?

Min	klo	Osio
5		Aloitus
3		Alustus
5		Pariporina
25		Avataan yhteinen keskustelu
5		Mihin syvennytään
25		Jatketaan keskustelua
2		Oivallusten kirjoittaminen
3		Oivallusten kertominen
2		Kiitos ja lopetus

Alustus

"Katsomme nyt lyhytelokuvan Shake!

Sen jälkeen meillä on aikaa keskustella lyhytelokuvasta ja siitä heränneistä ajatuksista.

Mikäli tänään herää haastavia tai ikäviä tunteita, voit myös vain seurata keskustelua. Katso myös verkkosivuilta yksittaistapaus.fi ohjeet avun kanaviin kohdasta "Tiedä ainakin nämä".

Katsotaan nyt yhdessä lyhytelokuva Shake!"

→ *Pohdi jo etukäteen, miten toimia, jos nuorilla herää mieleen vaikeita kokemuksia tai jos jollakin on vaikea olla. Voit myös kertoa, että tarvittaessa voi myöhemmin tulla puhumaan itseä painavasta asiasta.*

3 min

Mitä tapahtuu työpaikalla?

Min	klo	Osio
5		Aloitus
3		Alustus
5		Pariporina
25		Avataan yhteinen keskustelu
5		Mihin syvennyttään
25		Jatketaan keskustelua
2		Oivallusten kirjoittaminen
3		Oivallusten kertominen
2		Kiitos ja lopetus

Pariporina

“Ota itsellesi pari. Keskustelkaa yhdessä, mitä ajatuksia elokuva teissä herätti.

Mitä työpaikan juhlissa tapahtui?
Miksi elokuvan henkilöt toimivat, niin kuin toimivat?
Mitä ajatuksia heidän käyttäytymisensä herätti?
Toimiko joku/jotkut hahmoista väärin, miten?

(Jos haluat, voit kertoa parillesi, millaisia omia kokemuksia sinulla on tästä lyhytelokuvan aiheesta. Tämä ei ole pakollista.)

Pitäkää huoli, että molemmat ehtivät puhua.

Tähän on aikaa noin viisi minuuttia.

Voitte aloittaa...
... Nyt on aika lopettaa parikeskustelu.”

5 min

Työkaluja ohjaajalle

- Voit kysyä suoraan muutamilta pareilta, jos keskustelua on vaikeaa saada käyntiin
- Käytä sen verran viereisen laatikon tukikysymyksiä, kuin on tarpeen keskustelun syventämiseksi
- Valitse ennen keskustelun käymistä ainakin muutama kysymys, jotka haluat kysyä, jos kaikkiin ei ole aikaa
- Tutustu jo ennen keskustelua elokuvaan liittyviin faktoihin verkkosivulla ja käytä niitä tarpeen mukaan keskustelun tukena
- Muistuta tarpeen mukaan Rakentavan keskustelun pelisäännöistä, joihin on yhdessä sitouduttu
- Ohjaa keskustelijoita liittymään edellisen puheenvuoroon ja puhumaan omista ajatuksista ja/tai omasta kokemuksesta
- Pidä huolta, että hiljaisemmatkin saavat kertoa ja että aktiiviset eivät täytä kaikkea tilaa

ERÄTAUKO

Yhteinen keskustelu

“Nyt olisi kiva kuulla, mistä juttelitte. Kuka haluaisi aloittaa?”

...Entä mistä te muut keskustelitte, oliko samanlaisia vai erilaisia asioita? Minkälaisia ajatuksia teille nousi tästä lyhytelokuvasta ja sen päähenkilöiden käytöksestä?”

- Ketkä elokuvassa käyttivät valtaa? Millaista valtaa elokuvassa käytettiin?
- Miksi voi olla vaikeaa olla erilainen kuin muut samaan ryhmään (esim. luokkaan, harrastusryhmään, työporukkaan) kuuluvat?
- Millaisissa asioissa erilaisuus on erityisen vaikeaa (esim. vaatteet, mielipiteet, käytös)?
- Millaisessa ympäristössä on helppoa olla oma itsensä ja toimia kuten tuntuu hyvältä?
- Millaisissa tilanteissa saattaa esiintyä ulossulkemista ja syrjintää?
- Voisivatko nämä elokuvan roolit olla toisin päin, niin että kohteena olisi mies tai poika?
- Miten voisi itse omassa yhteisössään (esim. luokassa, harrastuksessa) estää selän takana puhumista ja vaikuttaa siihen, että jokainen kokisi olonsa tervetulleeksi ja hyväksytyksi?

25 min

Mitä tapahtuu työpaikalla?

Min	klo	Osio
5		Aloitus
3		Alustus
5		Pariporina
25		Avataan yhteinen keskustelu
5		Mihin syvennyttään
25		Jatketaan keskustelua
2		Oivallusten kirjoittaminen
3		Oivallusten kertominen
2		Kiitos ja lopetus

Mihin syvennyttään?

”Keskustelussa on tullut nyt esiin ainakin muutamia pääteemoja, kuten X, Y ja Z. Nyt olisi hyvä yhdessä pohtia, mihin näistä teemoista keskitytään seuraavaksi?

Keskustele yhdessä uuden parin kanssa, mihin teemaan teidän mielestänne olisi hyvä keskittyä.

Tähän on aikaa noin muutama minuutti... noin.

Mihin aiheeseen teidän mielestänne olisi hyvä keskittyä?
Kuka haluaisi kertoa ensin?

Teema Y saa paljon kannatusta, otetaanko se?”

- Hyvä aihe: 1) koskee mahdollisimman monia osallistujista 2) on epäselvä tai jännitteinen
- Jos ei päästä yhteisymmärrykseen, vetäjä valitsee aiheen.

5 min

Mitä tapahtuu työpaikalla?

Min	klo	Osis
5		Aloit
3		Alustus
5		Pariporina
25		Avataan yhteinen keskustelu
5		Mihin syvennytään
25		Jatketaan keskustelua
2		Oivallusten kirjoittaminen
3		Oivallusten kertominen
2		Kiitos ja lopetus

Jatketaan keskustelua

”Jatketaan nyt keskustelua tästä äsken päätetystä aiheesta Y.

Kertokaa jostain tapahtumasta tai tilanteesta, jotka ovat vaikuttaneet siihen, mitä ajattelette tästä aiheesta.
Kuka haluaisi aloittaa?

Millaisia ajatuksia ja/tai kokemuksia teillä muilla tuli mieleen, kun kuuntelitte äskeistä puhujaa?

Nyt olemme kuulleet jo joitain teistä.
Niinpä kysynkin seuraavaksi, että mitä on mielessä teillä, jotka ette ole vielä osallistuneet keskusteluun?”

- Voit näyttää tarvittaessa itse esimerkkiä. Kerro jostain omasta ajatuksestasi tai kokemuksestasi, joka on vaikuttanut näkemyksiisi käsiteltävästä aiheesta.
- Huomioi viimeistään tässä vaiheessa ne henkilöt, jotka eivät ole sanoneet vielä mitään. Kerro, että haluaisit kuulla, mitä hän/he asiasta tai käydyistä keskustelusta ajattelevat.

25 min

Mitä tapahtuu työpaikalla?

Min	klo	Osio
5		Aloitus
3		Alustus
5		Pariporina
25		Avataan yhteinen keskustelu
5		Mihin syvennyttään
25		Jatketaan keskustelua
2		Oivallusten kirjoittaminen
3		Oivallusten kertominen
2		Kiitos ja lopetus

Oivallusten kirjoittaminen

”Kiitos hyvästä ja rakentavasta keskustelusta!
Seuraavaksi kirjoitamme, mitä oivalluksia
keskustelusta syntyi.

Pohdi muutama oivallus tai ajatus, joka sinulle jäi mieleen
keskustelusta. Saitko uusia ajatuksia aiheesta?
Ajatteletko jostakin ehkä eri tavalla, kuin aiemmin?

Kirjoita nämä nettisivujen kommenttien
keräyslaatikkoon (tai omaan paperiisi).

Tähän ei tarvitse kirjoittaa omaa nimeä.
(Kerään paperille kirjatut oivallukset loppuksi
ja teen niistä meille koosteen.)

Tähän on aikaa muutama minuutti.
Valitse niistä yksi, jonka haluat jakaa tässä yhdessä.”

-3 min

Mitä tapahtuu työpaikalla?

Min	klo	Osio
5		Aloitus
3		Alustus
5		Pariporina
25		Avataan yhteinen keskustelu
5		Mihin syvennyttään
25		Jatketaan keskustelua
2		Oivallusten kirjoittaminen
3		Oivallusten kertominen
2		Kiitos ja lopetus

Oivallusten kertominen

“Nyt pyydän, että yhdellä lauseella jokainen teistä jakaisi yhden oivalluksen tai ajatuksen, joka tästä keskustelusta tai aiheesta sinulle jäi.

Saiko elokuva tai keskustelu sinut näkemään jonkin asian eri tavalla kuin ennen?

Aloitetaan vaikkapa sinusta...”

→ *Valitse aloittajaksi sellainen henkilö, joka on todennäköisesti valmis kertomaan omasta oivalluksestaan.*

3 min

Mitä tapahtuu työpaikalla?

Min	klo	Osio
5		Aloitus
3		Alustus
5		Pariporina
25		Avataan yhteinen keskustelu
5		Mihin syvennyttään
25		Jatketaan keskustelua
2		Oivallusten kirjoittaminen
3		Oivallusten kertominen
2		Kiitos ja lopetus

Kiitos ja lopetus

“Miltä tämä Erätauko-keskustelu ja aihe tuntui?”

Minkälainen fiilis tai tunnelma teille jäi yhteisestä keskustelusta?

Kiitos kaikille!

(Tuokaa oivalluslaput minulle ennen kuin lähdette. Koostan ne ja jaan oivallukset myöhemmin teille.)

Voimme toivottavasti jossain vaiheessa jatkaa keskustelua!

Hei!”

min

2

SEN MINKÄ NÄKEE VOI MUUTTA

Lisää tietoa aiheista ja
avun kanavista osoitteessa
yksittaistapaus.fi

YKSITTÄISTAPAUS

ERÄTAUKO